

2. 9. 1963
Dramatik vid Öreälven

Våra blå dragoner är i sommarhettan ute på sin obligatoriska sommarmarsch. "Ridutflykten" blir allt annat än semesterbetonad. Fyra till fem mils ritt per dag i svår terräng, överskeppning i strida älvar och några få timmars sömn per natt. Det blir kontentan av en veckas försvarsövningar så här års, när andra får ligga på badstränder och löga sig.

Det är 2:a skvadronen vid K4 som är ute på sin sommarmarsch. Till sammans fyra plutoner, 120 man och i stort sett lika många kusar. Chef för marschen är löjtnant Olof Uddgren, som manar sina man-
nar framåt lugnt och behärskat utan att allt för mycket pressa rekryterna, som har inte fullt två månader bakom sig i militärlivet. Många av de unga krigarna hör hemma på våra sydligaste breddgrader det hörs på språket. Men inte ens där är man vana vid så här tryckande värme, och vid övermarschen av Öreälven vid Örsbäck på torsdagmiddag var det en av gossarna, som på grund av värmen och ansträngningen säckade ihop på en av älvravinerna vid Nordströms såg. Det såg nästan otäckt ut, men efter en halvtimme var krigaren åter på benen, och i fortsättningen fick han hjälp med sin börda. Krigarandan är det inget fel på.

Krigare i nöd

Vid överskeppningar brukar det kunna uppstå en hel del raffel. När löjtnant Hans-Henrik Ramel, kusin till Povel, som första pluton skulle forcera Öreälven störtade en av mannarna i vattnet. Det skedde under försök att få hästen att vika av i rätt riktning under överskeppningen. Det såg otäckt ut. Packningen tyngde, och den unge soldaten började skrika på hjälp medan hästen simmade våldsamt mot den rädande stranden. Livräddarna ryckte fram, men då var soldaten redan så nära land att han fick fotfäste och kunde kravla sig upp.

Sedan överskeppningarna var klara, vid 17-tiden, blev det vägen västerut, eller kanske rättare sagt upp efter älven, till Hummelholm. Där forcerades älven på ett betydligt enklare och stillsammare sätt och krigarna kunde gå till nattvila efter en ansträngande dag, när kvicksilvret pendlat mellan 28 grader i skuggan och dryga 40 i solen.

Match i Bjurholm

Årets sommarmarsch började på onsdag. Färden gick första dagen till Sörmjöle. Andra dagen till Hummelholm. Sedan får Bjurholm besök av krigarna under veckohelgen. Då skall man även kämpa i fälttävlan och fotboll.

H. B.

Hettan och ansträngningarna blev för mycket för en av pojkarna, som säckade ihop och måste tas om hand. Han repade sig emellertid snabbt.

Foto: Foto-Centrum, Umeå
Herr Olof Helgesson, Nordmaling, med maka Tora, född Johansson, Äglund. Vigseln förrättades i Ta-

50 år fyller i dag, fredag, fru Alice Nordström, född Ny, maka till hemmansägaren Alfons Nordström, Fällforsselet, Vännäs.

Fru Nordström är född i Nygård, Vännäs socken och hade plats på olika ställen innan hon 1937 gifte sig och blev bondmora. Arbetsstillfällen har inte saknats för henne, då maken ofta har varit borta i förvärsarbete. Fru Nordström är en gästfri, glad och trivsamt kvinna som vännerna gärna söker sig till.
2. 8. 1963

+

Vår älskade son och broder

Kjell-Åke

* 13/1 1945 † 1/9 1963

har i dag efter en tids sjukdom stilla gått hem till sin Frälsare. Hans ljusa minne skall alltid leva kvar och vara vår tröst i sorgen.

Hörnsjö den 1 september 1963

NANCY och AXEL LUNDSTRÖM
Folke och Berit
Ronny, Jan
Bert och Mari-Anne

Hans sista ord:

Herren är min herde, mig skall intet fattas
Han låter mig vila på gröna ängar
Han för mig till vatten där jag finner ro.
Han vederkvicker min själ.

Tack Kjell-Åke, för vad du varit för oss!

Jordfästningen äger rum i Hörnsjö missionskyrka, söndagen den 8 sept. 1963 kl. 11. De som med sin närvaro önskar hedra den hemgångnes minne äro varmt välkomna. I stället för blommor, tänk på missionen.

Meddelas endast på detta sätt.

3 september 1963

+

Min älskade make,
min käre far och vår farfar

**Axel Valentin
Sjöberg**

* 17/1 1891
† 1/9 1963

har, efter en tids sjukdom, avlidit på Nordmalings sjukstuga Sörjd och saknad av oss, barnbarn, syskon, släkt och vänner.

Ava, Lögdeå den 2/9 1963

IDA SJÖBERG
Stig och Hanny
Barnbarnen

Jesu kär, Var mig när
Och livets väg mitt hjärta lär.
När dagen gryr, när natten skymmer,
Jesu kär, Var mig när.

Jordfästningen äger rum i Nordmalings gravkapell lördagen den 7/9 1963 kl. 15.00. De som med sin närvaro önskar hedra den bortgångnes minne inbjudes till Församlingssgården efter jordfästningsakten.

Meddelas endast på detta sätt.
I stället för blommor tänk på missionen.

3/9

**LASTBILSÅKERI och
GRUSFÖRÄDLING**

Anbud infordras härmed å F. G. Beccau dödsbos i Nordmaling, lastbilsåkeri och grusförädling.

Till rörelsen hör två 2 år gamla Scania lastbilar varav en L-55 boggie med trafiktillstånd, en bandtraktor, två lasttraktorer, kross- och sorteringsverk, transportband samt övrig utrustning för i gång varande rörelse, ävensom avstykade ordnåra grus- och sandtag.

Övriga upplysningar lämnas av fru Valborg Beccau, tel. 91, Nordmaling, eller undertecknad.

Anbud skall vara fru Valborg Beccau tillhanda före september månads utgång. Dödsbodeläggarna förbehåller sig fri prövningsrätt.

Nordmaling den 30 augusti 1963

BACKMANS BOKFÖRINGS- & REVISIONSBYRA
Hilding Backman, tel. 344, Nordmaling

DÖDSFALL 3/9

Axel Sjöberg, Ava. På Nordmalings sjukstuga avled på söndagen f. hemmansägaren Axel Sjöberg, Ava.

Han var 72 år och sörjes närmast av maka, son, sonhustru, barnbarn samt tre syskon.

Han var född i Lögdeå men flyttade i helt unga år med sina föräldrar till Rönnholm. 1919 köpte han tillsammans med en broder ett hemman i Ava, en jordbruksfastighet som de delade. Han framstod som en duktig och gedigen odalman, intresserad även för de jordbrukspolitiska föreningarna. Han var allmänt uppskattad i sin bygd, lugn, försynt och kamratlig. För ett par år sedan överlät han sin jordbruksegendom till sonen.

3/9

+

Min innerligt älskade make,
vår käre far och farfar

Leonard Berthold Holm

* 24/9 1904 † 31/8 1963

har i tron på sin Frälsare gått in i den eviga vilan och lämnat oss, syskon, övrig släkt och vänner i djupaste sorg och saknad.

Nordmaling den 31/8 1963.

ALLY HOLM
Stig och Märta
Lars-Owe och Barbro
Christer
Barnbarnen

Hans älsklingspsalm:

Sist, min Gud, jag dig nu beder
Tag min hand uti din hand
Så att du mig alltid leder
Förer till ditt fröjdeland
Varest ändas allt besvär:
Och när loppet slutat är
Och jag dig min ande sänder,
Tag då den i dina händer.

Jordfästningen äger rum i Nordmalings kyrka söndagen den 8 sept. 1963 kl. 14.00.

4/9

All ev. påtänkt
uppvaktning
på min födelsedag undanbedes
vänligt men bestämt.

GEROLD WANGDELL,
Nordanbäck

DÖDSFALL 3.9.1963

Vilmar Söderström, Järnasklubb. På Nordmalings sjukstuga avled på torsdagen f. maskinisten Vilmar Söderström, Järnasklubb. Han var 77 år och sörjes närmast av maka, syskon och syskonbarn.

Han var född i Norra Degerfors men kom redan under sitt första lev-

nadsår med föräldrarna till Väster-Teg, där han växte upp. Senare tog han värvning vid flottan och efter anställning vid Atlas Diesel i Stockholm kom han år 1920 till Järnasklubb i Nordmaling. Han fick anställning som maskinist på ett flertal olika bogserbåtar. En tid var han även i Marstrand som montör. När masonitefabriken uppfördes i Rundvik år 1928 fick han anställning som maskinuppsättare och var sedan maskinist vid sågverket.

Han var kunnig, uppslagsrik och pålitlig. Söderström var även en god fiolbyggare. Atskilliga fina instrument har lämnat hans lilla verkstad.

Min älskade make

**Vilmer
Söderström**

* 1/10 1885

har i dag insomnat lugnt och stilla i tron på sin Frälsare. Innerligt sörjd och saknad.

Järnasklubb den 1 aug. 1963.

ANNIE

En tröst i sorgen är att den jag älskar ej lider mer.

Jordfästningen äger rum i stillhet.

3.9.1963

Stort intresse för friidrotten i Nyåker 3.9.1963

Friidrottarna i Nordmaling har i sommar gnuggats av kommuninstruktör Gunnar Söderström. Det är länge sedan Nordmaling hade kommuninstruktör, men i sommar har det äntligen lyckats.

Tyvärr har inte instruktören mötts av intresse över hövan. Inte är det gamla tiders Nordmaling, under den tid då Denolf & c:o var i aktion.

Ljusglinten är egentligen Nyåker. Där han intresset helt enkelt varit strålände, berättar Söderström. Tyvärr har man här, liksom i Hörnsjö, att brottas med ytterst bristfälliga planer. I Hörnsjö har man lyckats få fram en mycket lovande sprinter och längdhoppare, Åke

Olsson. Han är ett mycket bra ämne.

Under helgen avslutar Söderström sin instruktörsverksamhet med kommunmästerskap i Rundvik, på Manhemsborg. Han väntar sig rätt bra deltagande, minst ett 25-tal ungdomar.

H. B.

Gunnar Söderström

Karl Forsberg, Rundviksven

I sitt hem i Rundvik avled på lördagsförmiddagen förre fabriksarbetaren Karl Forsberg. Han var 65 år och sörjes närmast av maka Agda, fem söner, svärdotter och barnbarn.

Forsberg var född i Lökabäcken, Norrbystrand. Där arbetade han under säsongerna som stuvare på Norrbysskär. 1928 flyttade Forsberg till Rundvik, där han fram till de sista åren arbetat vid industrien. 1933 byggde Forsberg egen gård i Rundvik och har hela sin fritid ägnat åt egna villan och de sina. Den bortgångne, som under senare år varit sjuklig var känd som en lugn och fridsam människa. 5.8.63

Min älskade make, vår käre far 5.9.1963

Fritjof Nilsson

* 25/3 1884 † 1/8 1963

har stilla insomnat i tron på sin Frälsare, lämnande oss, släkt och vänner i sorg och saknad men i ljust och vackert minne bevarad.

Rundviksverken—Nordmaling 2/8 1963.

MAJA NILSSON

Barnen

Jordfästningen äger rum i Nordmaling gravkapell lördagen den 10/8 1963 kl 15.00. De som med sin närvaro vill hedra den avlidne inbjudes efter begravningsakten till Församlingsgården (G:a Prästgården). Meddelas endast på detta sätt.

Fritjof Nilsson, Rundviksverken.

På Nordmalings församlingshem avled på torsdagskvällen f. sågverksarbetaren Fritjof Nilsson, Rundviksverken. Han var 79 år och sörjes närmast av maka, sonen Ernst, Stockholm och dottern Sonja, gift Liven-gren, Ternsjö, Sala.

Han var född i Rundvik där han tidigt knöts till vägverksindustrin och så småningom avancerade till hjälpsägare. Han gifte sig och skaffade eget trevligt hem i samhället. Han har gjort sig allmänt uppskattat i sin bygd. 3.9.1963

519 1963
**Krönika från
Nordmaling**

DEN ABONNEMANGSAVGIFT för vatten som samhällsborna nyligen har avkrävt har kommit en del att undra om det egentligen var så lyckligt att municipiet upphörde. Här fick man nu en extra årlig utgift på 100 kr för vattnet och dessutom 20 kr att betala i halvårsavgift för sophämtning. Någon speciell abonnemangsgift för vatten har tidigare inte tagits ut och sophämtningen har helt betalats av municipiet. För flerfamiljshus kommer nu att gälla 100 kronor plus 40 kronor för varje lägenhet utöver en, som abonnemangsgift för vattnet. Därtill kommer för dessa sophämningsavgift allt efter lägenhetsantal.

— Vi tror att det system vi nu går efter kommer att bli någorlunda rättvist, säger kommunalingenjör Sture Hansson. Efter införandet av en fast abonnemangsgift har vi sänkt kubikmeterpriset från 65 till 40 öre. Med den ökade förbrukning som vi tror blir följden beräknar vi att vattenverket med tiden skall bli självbärande. Beträffande sophämtningen blir det som bekant en service som från och med i år helt får betalas av fastighetsägarna.

Priset för egnahem 40 kronor pr år — kommunen håller då även säckar — anser vi vara förmånligt. Trots dessa extra kostnader vinner nog samhällsborna nu när de slipper municipalskatten.

UPPSNYGGNINGEN av Nordmalings samhälle fortsätter. Asfaltering en av gatorna är nu slutavsnad. I år har 3.700 meter fått permanent beläggning, dvs samtliga gator inom samhället som nu har va-ledningar är klara. Oenkligen ser samhället efter denna ansiktslyftning betydligt mera välvärdat ut. Och samhällsborna slipper damm sommartid och plaska fram i vatten och lervälling höst och vår. Men det kostar stora pengar, bortåt 400.000 kronor. Asfalteringen beslutades på sin tid av municipalfullmäktige — påskyndande av att det för tillfället fanns vägfirmer med asfaltverk att tillgå. För ändamålet hade reserverats en del medel. En del av betalningsansvaret kommer dock på kommunen.

ÄKTENSKAPSBETYG

— I Nordmaling för förman Per Ola Boberg, Rundviksverken och kontorist Inger Hedvig Maria Eklund, Oxelösund; för reseombud Karl Ernst Andersson, Tallberg och distriktsombud Sigrid Märta Anita Hamrén, Västerås. 10/9 -63

GOTT OM TOMTER. Vid byggnadsnämndens senaste sammanträde prissattes 31 tomter till i genomsnitt 150 kvm. Därtill kommer avgift för gatukostnader. Till dessa tomter är gator, vatten och avlopp klara.

Får nu nämnden som den vill kommer under nästa budgetår ytterligare tomtområden att avsättas. Nämnden föreslår nämligen följande arbeten under 1964: Kalkällvägen förlängs till Bäckgatan och va-ledningar till berörda tomter; Bryggargatan förlängs och ny bro över Prästbäcken byggs; Tallgatan—Asgränd, Riddargatan—Fredsgatan, Stigbergsgatan fram till Norrmarksvägen samt del av Odengatan bör enligt nämndens mening snarast byggas ut. I samtliga fall rör det sig om förhållandevis korta sträckor. Dessutom föreslår nämnden att grönområden och parkeringsplatser inom samhället snyggas upp.

SMU:S TÄLTMÖTESSERIE i Nordmaling avslutades på söndagen. Riksevangelist Axel Jansson har lockat stora skaror till mötestältet. Serien har utsträckt efterhand så att den till sist kom att omfatta 37 dagar.

— Det har kommit över förväntan mycket folk till våra möten, säger församlingens pastor Lars Ingemar Jerkeby som har haft mötesseriens trådar i sin hand. Många har kommit kväll efter kväll. Kollektörerna har varit goda. Vid en av de fyra ungdomsträffarna fick vi 125 kr i en extra kollekt till förmån för missionen i Japan. Men då hade vi även besök av en liten söt japansk flicka. Sångare från församlingarna runt om har deltagit i mötena.

Anders

Nordmaling

10/9 1963
**Älgen är
skjuten**

men var är frysen?

Vi har den storlek Ni behöver.
Levereras direkt från lager.
Kontakta

A. Wiglövs Elektriska
Nordmaling - Tel. 322

6/9 1963
**Stora Hotellet
Nordmaling**

DANS lördag 7/9 kl 21—01

JAN BURSTRÖMS kvintett

10/9 DÖDE 1963

Vår kära mor,
farmor och mormor

**Emma Lovisa
Gradin**

* 24/6 1879
† 7/9 1963

insomnade lugnt och stilla Å Nordmalings sjukstuga, lämnande oss barn och barnbarn i djup sorg, men i tacksamt minne bevarad.

Mullsjö, Gräsmyr
den 7 september 1963

Barnen

Tack du kära lilla mor
För varje bön du bett,
Tack för allt utav ditt eget liv
Som dina barn du gett.
Torkar vi vår längtans tår,
Hjärtat fullt av kärlek slår.
Tusen tack du lilla kära mor.

Jordfästningen äger rum i Nordmalings gravkapell söndagen den 15 sept. 1963 kl. 9.45. De, som med sin närvaro önska hedra den bortgångnas minne inbjudas till Hammargården efter högmässans slut. O. s. a. senast den 12 sept. på tel. 41, Mullsjöby.
Meddelas endast på detta sätt.

FÄRG-DEMONSTRATION

HÖGANÄS UTEFÄRGER för TRÄ samt
för PUTS, TEGEL och BETONG

visas i dag mellan kl 10—17 hos

G. UTTERSTRÖM KB

NORDMALING. — Tel. namnanrop

Pris 40 öre.

211. Onsdagen 11 september 1963

Västerbottens

Släktfejld i Nyåker kulminerar i tvist om lösöre för 1,500

En invecklad arvstvist sysselsatte på tisdagen häradsrätten i Nordmaling, där dottern till en numera avliden nyåkerdam stod åtalad för egenmäktigt förfarande. Dottern blev 1960 förmyndare för sin mor, som då hade testamenterat hela sin kvarlåtenskap till dottern. Samma år bortförde dottern den gamlas lösegendom från hemmet. Mot detta har en syster till den avlidna protesterat. Hon gör gällande att hon 1938 förvärvat nyåkerfruns fastighet och all hennes lösegendom. Dottern hävdar däremot att hon endast tagit lösöret i förvar — det finns tillgängligt för de som lagligen är delägare i boet.

Genom sin försvarare, advokat Bengt-Olov Ytterborn, Sundsvall, gör dottern gällande att köpet av år 1938 skett endast för att "ordna för dödsfalls skull". Någon betalning hade nämligen inte erlagts, och modern hade hela tiden besittit egendomen. Även om det inte skulle vara fråga om ett skenköp så tycks i varje fall inte köpet ha omfattat lösegendomen, menar svarandesidan. Man hänvisar bl a till att Nyåker-frun hela tiden förfogat över sitt lösöre och också sålt en del saker.

Som bakgrund till denna omfattande arvstvist kan nämnas, att Nyåker-frun 1919 gifte sig med en frikyrkopastor. Makarna sammanbodde under ett års tid. Därefter flyttade pastorn till Göteborg, där han bodde till sin död i år. Han var dock i Nyåker och träffade sin maka vid flera tillfällen under årens lopp.

I början på 1930-talet ville maken adoptera en moderlös flicka, som bott hos henne sedan hon var 7 år. 1935 adopterades flickan — den nu åtalade. I samband med hennes giftermål 1938 — hon var då 25 år och utexaminerad folkskollärare — uppstod misshälligheter mellan modern och fosterdottern.

— Mamma var snäll och god, men mycket dominant — så beskriver dottern sin mor. Bl a av religiösa skäl var modern mot dotterns giftermål. När hon inte kunde hindra giftermålet ville hon häva adoptionen, men det gick inte dottern med på.

För att göra adoptivdottern arvlös upprättades 1938 det under tisdagens förhandlingar mycket omdiskuterade kontraktet, vari makarna för 10.000 kronor till makans tre systrar sålde sin fastighet Fridhem 2, jämte all boets lösegendom. Förbehåll gjordes att makarna skulle ha full nyttjanderätt under sin livstid. Enligt

Forts. sista sidan spalt 1

Forts. nästa sida.

Släktfejd...

...Forts. från sid. 1

Banktillgodohavanden och lappmarksskogar bakgrund till tvisten

köpet kvitterades köpeskillingen omgående. Dessutom upprättades en förteckning över lösöret.

I början av 40-talet började förhållandet mellan modern och dottern att bli bättre. När modern 1960 blev sjuklig kom dottern hem och skötte henne. Modern blev senare genom dotterns försorg intagen på sjukstuga som kronisk sjuk. Hon avled i januari 1962.

Modern förnekade försäljning

Enligt vad dottern uppgav inför rätten fick hon först 1959 reda på försäljningen av fastigheten och lösöret. I samband med att hon 1960 var i Nyåker frågade hon sin mor om försäljningen. Denna hade då förnekat att hon sålt någonting.

I samband därmed skulle modern ha sagt: "Det är bäst att jag skriver ett testamente, så jag är säker på att du får det".

Skrev testamente, blev omyndigförklarad

Ett testamente skrevs då, vari dottern fick rätt till hela boet — dvs även den fastighet och lösöre som makarna 1938 sålt. I september samma år omyndigförklarades modern efter hemställets av dottern.

Under 1960 hade frikyrkopastorn begärt skilsmässa från sin äldriga och sjuka maka.

Dottern blev inte insläppt i hemmet

För att säkerställa sin rätt beslöt dottern att skicka boets lösöre från Nyåker. Ett första försök gjordes i december 1960. Hon blev då inte insläppt. I februari året därpå fick hon nycklarna och tog då med sig allt lösöre förutom gardiner och kassaskåp. I juni samma år blev hon stämnd för egenmäktigt förfarande av en av moderns systrar, som med stöd av 1938 års köpeavtal hävdade att hon hade del i lösöret. De övriga systrarna hade under åren avlidit.

Som målsägare uppträdde en broder. Han gjorde dock inga som helst yrkanden.

Vid stämningen uppträdde som sakägare även pastorn i Göteborg, som gjorde gällande att han genom sin giftorätt hade egendoms-gemenskap i boet och nyttjanderätt till egendomen.

Skilsmässa mellan makarna beviljades den 7 juli 1961. Pastorn, som avled i juni i år, hade efter skilsmässan gift sig med sin sekreterare, vilken nu också uppträdde som målsägande.

Överförmyndare och landsfiskal tillfrågades

Att i korthet redogöra för denna invecklade härva är svårt. Dottern häv-

dar att hennes handlande varit helt för att trygga modern. Att hon tagit hand om lösöret — det finns magasinerat i Sundsvall — var för att befria modern från kostnader för fastighetens underhåll samt för att skydda boet från att komma i orätta händer. Före omhändertagandet hade hon rådfrågat överförmyndaren. Hon hade även haft kontakt med landsfiskal Lennart Levander — dagens åklagare. Denne hade dock avrätt.

— Men jag ansåg att förnufts-mä-sigt ägde mamma hela boet. Jag har aldrig hört annat än att det var hennes, berättar dottern. Dessutom kunde jag inte tänka mig att pastorn skulle komma och bo på Fridhem med sin sekreterare under skilsmä-sotiden.

Lösöret bara en detalj — lappmarksskog i bakgrunden

Pastorns nya fru, nybliven änka, fick även tillfälle att yttra sig och gav "i helig vrede" en hård kritik av den åtalades göranden och låtan-den. Av hennes anförande framgick det också att tvisten ytterst gäller inte bara det nu aktuella lösöret utan också fastigheter i lappmarken och banktillgodohavanden.

Vid genomgång av den skriftliga bevisningen framkom en rad brev mellan de forna makarna, mellan systrarna och olika advokater. Av breven synes framgå att köpet av 1938 i verkligheten bara var en trans-aktion för att undandra adoptivdot-tern arv. Först in på 40-talet hade enligt kvittan köpeskillning erlagts av systrarna.

Köpet fullt giltigt, hävdar åklagaren

I sin slutplädering hävdade lands-fiskal Levander, att köpet tillkommit för att freda egendom, att det var fullt giltigt och att makarna varit i sin fulla rätt att sälja egendomen. Att dottern sedan bortfört lösöret ansåg han bero på vinningslystnad och helt sakna ideell grund. Han ansåg det styrkt att hon gjort sig skyldig till egenmäktigt förfarande, alternativt olovligt förfogande, och yrkade på ett kännbart bötesstraff.

Advokat Bertil Syrén, Umeå, som förde systemens talan, an-slöt sig till åklagarens plädering.

Kulmen i släktfejd

Ett led i ett större sammanhang, ansåg advokat Ytterborn dagens pro-cess vara. Bortförandet av det i och för sig inte så värdefulla lösöret — det har värderats till 1.500 kronor — ansåg han bero på bakomliggande förhållanden i den släktfejd som nu går in på sista varvet. Han bestred

Vill inte mista sången från havet

— Hä vart konstiga tider sen kylskåpen och fryshoxarna började komma. Nu duger de int längre att bo kvar härute, säger 68-årige förre fiskaren Herbert Asberg — enslingen på Tjäruskär. Förr bodde ett flertal familjer därute på öarna. Nu är det bara under sommaren som det blir liv och rörelse. Nära nog hela sitt liv har Herbert Asberg bott på Tjäruskär i den kammare han inrett i sin skötbod. Han trivs därute och kan inte tänka sig att byta mot en mera ombonad tillvaro. Detta trots att han sedan unga år är invaliderad.

Han är en genuin skärkarl, Herbert Asberg. Havet har bundit honom i sin trollmakt trots att han aldrig riktigt tålt sjön. Sjösjuka och sjöber följde honom under de år då han från havet skulle ta sin bärning och han fördömer fisket som yke. Men trots detta vägrar han att flytta. Han vill höra havet och se ut över de holmar och skär som blivit honom så nära.

Pappa var fiskare liksom farfar. Tidigt fick Herbert Asberg följa med ut för att se vad ha vet kunde ge.

— Som ung tälde jag inte alls sjön, men vad hjälpte det. Vi skulle ut i alla fall. Jag minns hur det brukade vara när vi la ut. Var det bara något sjö blev jag illamående och när jag kom i land gungade det en god stund efteråt. Men det gick över med åren...

Våren 1912 var olycklig för Herbert Asberg.

— Jag var ute med bror min, Oskar. Vi drog efter sik i ett av sunden här. Det var ett kallt och hårt jobb. Isen hade just gått. Inte vet jag vad som kom åt mig. Det var som om någon skulle ha spädd bort kraftern ur vänster hand. Den bara föll ihop. Sen dess har den varit förlamad.

Förr talade folk om att onda människor kunde spä och nog tänkte man ibland...

Doktor Lundh i Nordmaling sa att det var nervvärk.

Sjööin i Ovensjö var homeopaten på modet just då och jag blev tillrädd att söka honom. Gick till Nordmaling och åkte sen med John Nyberg — kustbåten som några år senare förläste med man och allt — till Örnsköldsvik. Därifrån åkte jag med en mindre båt till Idbyn, sen gick jag. När jag kom tillbaka hade jag blåsor under fötterna.

Av Sjööin fick jag en sats medicin — den skulle nog räcka menade han, om inte blev jag lovad en sats dill. Dessutom fick jag stränga förhållningsorder. Åkta mig för kallt västen, tvätta mig i mjölk och överhuvudtaget hålla mig i stillhet. Jag kände att det började bli bättre.

Men det blev strömmingstid och pappa ville ha mig till gillträget. Det var ju bara fråga om att arbeta på den tiden...

Som tur var fick jag behålla kraftern i armen och jag har varit både i timmerrullning och skogsarbete, men inte var det lätt.

Började fiska

Kräkenfiskarna och dess fiskeläge på Tjäruskär har anor sen århundraden tillbaka. Det fanns rätt gott om strömming vid kusten men med större båtar och moderna motorer började en ny tid. Jakten på havets silver drevs allt längre ut. Till utgrunden Jankesgrund, Köningsgrund, Lördagshällan och ända ut mot Bodensgrund och Sydostbotten. Trots sitt handikap var Herbert Asberg med i svängarna. Mest fiskade han tillsammans med kusin Johns — båtbyggarens — pojkar Ivar och Paul. För övrigt de enda som nu i viss mån håller strömmingsfisket vid liv.

— Det var hårda tag många gånger. Vi tog väl för stora risker. Lät oss överraskas av storm och vi fick slita hårt innan vi fick upp redskap och kom i land. Var det hårt väder och mörker var det ett äventyr att ta sig i land — åtminstone före det vi fick fiskelyckorna. Jag tyckte det var kusligt många gånger och det kändes skönt att få komma i hamn. Och vi har en verkligt fin fiskeshamn här — bara man känner infarten.

Saltade strömming

Kräken var utan väg fram till i början på 50-talet och under en lång följd av år var fiskarna ute på Tjäruskär till stor del hänvisade till insaltning. (Tjäruskär består av ett flertal större och mindre skär skilda från fastlandet med ett smalt sund).

— Ja huvuligen vad jag har gille mycket strömming i mina dar, säger Herbert Asberg. Det gick, det fast inte blev förtjänsten så stor. Bäst var det naturligtvis under sista kriget. Då var det ett verkligt uppsving för fisket härute.

På säljakt

Säljakt har genom tiderna hört till Kräken-fiskarnas våraäventyr.

— Jag var inte så gammal när jag blev ombedd att hjälpa ett lag ut på sälisen. Vi drog skötbåten med hela utrustningen. Det blev kväll och det bestämdes att jag skulle ligga över hos säljagarna. På natten blåste det upp en nordoststorm. Vi fick ett oherrens oväder över oss. Det var knappt vi kunde hålla oss vid liv under fallarna. När de ljusnade hade det rimmat i våra ansikten och tältduken var fylld av is.

— Då lovade jag mig att aldrig mer ge mig ut på sälfiske. Jo pyttan, säger Herbert Asberg, om något är var man där igen. Visst fick vi en del säl ibland men mest gick det jämt ihop med utrustningen. Vi var ute med båt flera gånger. Tog finska sidan upp, och sen över i höjd med Skellefteå. Under kriget hade vi svårt med bensin. Efter att ha legat ut i sälisen en vår var vi helt utan. Vi tog oss in till Holmöns och där kom vi över en skvätt så pass vi tog oss hem. Sista turen gjorde jag för en 10-tal år sedan. Syd om Skellefteå gick vi en stormnatt rätt över ett grund. Det var så pass vi klarade brotten.

Det är något trivsamt, rogivande över Herbert Asberg.

Vi fann honom städande ute i skötboden — fylld av allehanda ting från fiske och förgången tid.

Hans kammare är inte stor men där är rent och prydligt. Varje fredag kommer hemsamariten fru Ingri Asberg över från Kräken. Hon städar pysslar och kommer även med sockerkaka.

— Det där med hemsamariter är bra tycker Herbert Asberg.

I fönstret ligger tre hagelpatroner.

Jagar Asberg?

— Ja komme det ändra mot bryggan är de inte säkra. I morse låg det några härutanför. Jag hade dem på kornet. Men man ska ju gapa över så mycket. Ville ha flera inom håll. Flera dök. Jag blister väl lite, så att jag får upp huvu på dom tänkte jag. Men, fågarna var snabba och flog sin kos. Kan inte lyfta bössan för att skjuta i luften.

Hare är det gott om ute på skären. Jakten på dessa har dock markägarna i Järnas byamän — utarrenderat. Av jaktättsinnehavarna har Herbert Asberg 100 kr årligen för att han ser till att ingen tjuvjagar. Därför tog han häromdagar fram kulgeväret och pepprade en duvhök. Den höken tar inga harar mera.

Samlar ved

När vädret passar tar Herbert Asberg julen och far med utombordarens hjälp ut och samlar ved. Det går trots att reumatismen nu håller på att göra honom ofärdig även i högra armen.

— Jag ramla på "kärinhalka" här — omåret och slog armen ur led och sen dess har den aldrig blivit bra. Ja det är rent bedrövligt, menar As-

berg. I sommar har jag varit mest hos doktorn.

Någon tanke på att flytta från Tjäruskär har han dock inte. Visserligen har han de senaste vintrarna bott i Kräken men vistelsen där tycks förefalla honom alltför instängd för att han skall trivas.

— Jag trivs bäst här ute på Tjäruskär menar han. Sommartid har jag nog av besökare. Här är det lindrigt att komma i båten och när jag väl kommer i land kan jag ringa efter en bil. Jag är inte isolerad.

Herbert Asberg älskar att sitta uppe på berget ovanför sitt "kokhus" och se ut över hamnen. Sällan får hans öga numera skåda fiskebåtar på väg till och från de en gång rejäla bodar som finns därute. I stället för yrkesfiskarna har fritidsfolket kommit. Sommarstugor har växt upp som svampar ur jorden och även av sjöbodarna — som förövrigt byggs om till sommarställe — ligger vid vårt besök en vit lustjakt.

Berget som förr var fläckat av strömmingsfjäll ligger blankspolat och gästgärdsställningarna håller på att rutna ned.

Men atmosfären från gångna tider finns kvar. Havet dånar mot klipporna eller ligger stilla i bleke, mäs och trut seglar nu som förr omkring på sin eviga jakt efter föda.

Anders

Trillingarna ^{12/9} i Nordmaling ¹⁹⁶³ har överlevt

Algmamman med de tre kalvarna i Lögdeå överlevde årets älgjakt. Det beslut som fattades av ledarna för jaktlaget respekterades helt. Trebarnsmamman skulle skonas — och hon skönades. På onsdagsförmiddagen visade hon åter

stolt upp sina tre för intresserade åskådare efter E 4.

Men i övrigt noterades stort "kalvfall" i Nordmaling vid årets älgjakt. Sju kalvar stupade, med böter som följd för samtliga skyttar. En åttonde kalv, skadskjuten, jagades på onsdag. Andra jakt dagen hittades på Nordmalings ängsägare AB:s skogsmarker i Norrmark en stupad övergiven älg. Den hade legat död över ett dygn och köttet var förstört.

En grov översikt visar att betydligt över 100-talet djur fälldes i Nordmaling under de två jakt dagarna. Lyckosammaste skytt var onekligen Hans Olof Hörnström, Bredvik som första jakt dagen fälde fyra älgar på samma pass.

Enslingen ^{10/9 1963} på Tjäruskär

Herbert Åsberg kallas enslingen på Tjäruskär. Där har han bott sedan han var liten pojke. Nu är han invaliderad, men vägrar ändå att flytta. Han trivs i sin ensamhet, som bara får lite liv på somrarna, då sommarstugugästerna kommer ut till skäret. En VK-medarbetare har besökt Herbert Åsberg, som berättar om sitt strapatsfyllda liv på sidan 7.

^{12/9} ¹⁹⁶³ Nordmalingshallen öppnar

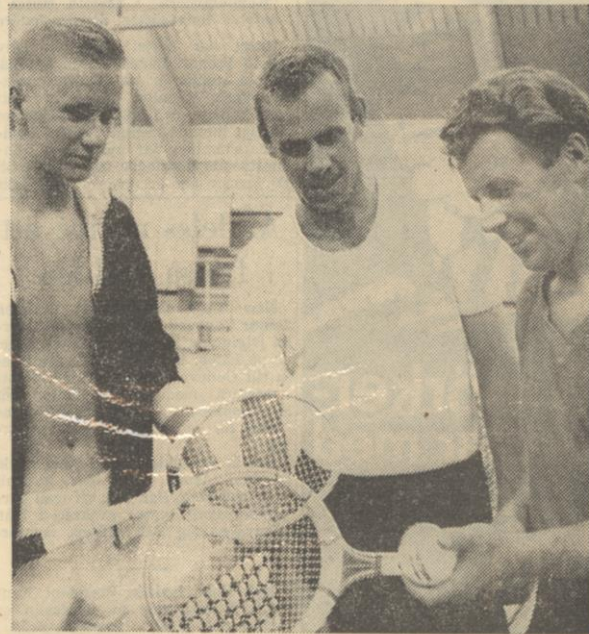
—Nog bör vi väl bli flera på träningspassen, nu när vi fått en så fin hall, anser verkmästare Torsten Braxenholm, ledare för Nordmalings IF:s träningsverksamhet i nya sporthallen. På tisdag kväll inledde man träningen men bara sex herrar hade mött upp och det tycker den gode Torsten var på tok för få. Han har i hela sitt liv hållit på med idrott och nu som bäst håller han på att träna upp sin sexårige ättelägg Tommy.

Vi har bokat tid tisdag och fredag kvällar och vi hoppas nu på god anslutning. Det prov vi gjorde i våras efter det att hallen öppnades

var inte så uppmuntrande. Vissligen fick vi några som började spela tennis och ett flertal sa att de skulle börja. Det är dags nu. Här i sporthallen finns det goda möjligheter att motionera under mörka vinterkvällar. Förutom gymnastik, handboll och tennis skall vi börja med bordtennis.

I tisdags började även fru Kerstin Björne med husmodersgymnastiken. Även hon hade dålig anslutning. Betydligt bättre är intresset för gymnastik bland flickorna och det finns gott underlag för damhandboll.

Anders

Torsten Braxenholm till höger instruerar Karl Olof Eriksson och Putte Jøgedahl i tennis.

Kvarglömd stekpanna 14/9 vållade rundviksbrand

Pensionärshemmen i Rundviksverken, som ägs av Nordmalings Ångsågs AB, var nära att förstöras vid en hotande brand strax efter kl 15 på fredagen. Ett äldre par, som behör ett av hemmets mittenbostäder, hade för några minuter lämnat sitt hem. Strax innan hade frun satt en stekpanna på den elektriska kokplattan. Det var smör i pannan, och när pannan blev het förgasades innehållet med självantändning som följd.

På några få minuter var så gott som hela lägenheten övertänd. Två grannar, Harry Boberg och Jan Österlund, observerade rökutvecklingen och rusade till. Österlund förvissade sig först om att ingen människa fanns inne i den brinnande lägenheten och rusade sedan runt fastigheten och stängde fönstret till lägenhetens baksida. Därmed upphörde draget, och eldens framfart kunde hejdas tills brandkåren kom till platsen.

Men just då var hettan så stark, att fönstren började sprängas. Då det var stor risk för övriga familjer i det låga enplanshemmet tillkallades även Nordmalings brandkår. Men när den kom till platsen hade kollegerna i Rundvik i stort sett klarat

reda i vilken omfattning arrenderade sommarstugetofter utnyttjades för bebyggelse i större utsträckning än vad arrendena avser. Sammanträdet, som hölls på SCA:s kontor i Holmsund, leddes av Torsten Sandström. Efter sammanträdet bjöds deltagarna på lunch.

av det hela. Men lägenheten var helt urblåst och alla inventarier förstörda. De gamla, som befann sig inne hos en granne, blev formligen chockade, när de såg sitt hem och sina gamla tillhörigheter inneslutet i lågor. Man lyckades dock rädda ett skrin innehållande en del pengar.

Försäkringar torde i stort sett täcka skadorna. Lägenheten blev totalförstörd liksom övriga tillhörigheter. Lösoret skall enligt uppgift vara försäkrat för 15.000 kronor.

Nyerere på väg hem. Programmenligt avreste Tanganyikas president dr Julius K. Nyerere på fredagen kl. 16.35 med flyg från Arlanda.

Ut till flygplatse eskorterade bl a utrikesminister Torsten Nilsson, protokollchefen vid UD, Claës König och statsrådet Ulla Lindström.

Tanganyika-presidenten hade tidigare på dagen avlagt ett omfattande besök i Uppsala varifrån färden sedan ställdes direkt till jetflygplatsen.

Ny diakonissa i Nordmaling

Vid högmässan i Nordmalings kyrka på söndagen hälsades församlingens nya diakonissa Birgitta Lundberg (ovan) välkommen av kontraktsprosten Johan Hedquist. Kyrkvården fru Ann-Mari Nordström uppvaktade den nya medarbetaren i församlingstjänsten med röda rosor och gula fresior.

Syster Birgitta Lundberg är nyutexaminerad från Vårdsta diakonianskolan. Hon har dessutom gått Stora Sköndals sociala linje och avlagt socionomexamen. Syster Birgitta, som kommer från ett diakonhem i Junosuando i Norrbotten — 20 mil norr om polcirkeln — har dock ingen tanke på att gå in för socialvårdstjänst utan tänker helt ägna sig åt diakoni och kyrklig ungdomsverksamhet.

Musikdirektör Carl Boström avtackas av kontraktsprosten Johan Hedquist.

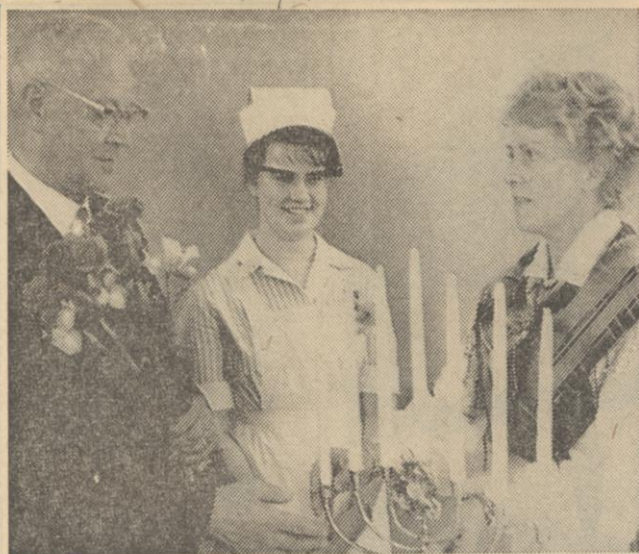
Carl Boström
i Nordmaling
har avtackats

Bland Guds många gåvor är musiken en av de skönaste, sade kontraktsprosten Johan Hedquist, när han efter söndagens högmässa avtackade musikdirektör Carl Boström, som nu efter att i nio år ha tjänat sin hemförsamling, han är bördig från Rundvik, lämnar Nordmaling för att tillträda en liknande tjänst i Kopparberg inom Ljusnarsbergs församling i Västmanland.

Kyrkomusikens arbete är viktigt för församlingens liv och kyrkans verksamhet och det är med djup tacksamhet som vi i dag tackar Carl Boström för vad han utträttat här inom församlingen. Vi vill tacka honom för trogen tjänst vid orgeln, för det förtjänstfulla sätt på vilket han lett församlingssången och som körledare.

Hela den boströmska familjen har varit en sjungande familj och vi kommer att sakna er, fortsatte prosten. Han vände sig då speciellt till fru Helena, som hjälpt maken och som spelat vid syföreningar och andra kyrkliga sammankomster.

Som gåva överlämnades, förutom blommor, en familjebibel samt en textad adress.

Styrelsens ordförande, landstingsman Fritiof Norén, avtackas av rektor Barbro Åström med kursettan Inga-Lill Öhgren som närmaste vittne i mitten.

Skolslut i Levar med styrelsetack och sångarblommor

Årets kursavslutning vid Levar lantbruksskola, som ägde rum på söndag, fick en särskilt högtidlig prägel genom det farväl som skolans rektor, Barbro Åström, tog av skolans första styrelse.

Rektorn tackade, synbart röd, den styrelse som haft huvudansvaret för skolans tillblivelse och utformning, och hon gjorde därtill gällande, att en bättre styrelse överhuvud taget inte torde kunna uppspåras.

38 elever har under den gångna niomånaderskursen fått sin undervisning vid skolan, en kurs som blivit något stympad till sin längd genom övergången till höstskolstart i stället för tidigare i januari. Den här kursen har omfattat sammanlagt 218 dagar och räknar elever från Västerbotten, Norrbotten, Västerbotten och Stockholm.

I sitt hälsningstal erinrade rektor Åström om alla de arbetsmoment som kursen innefattar, om de många demonstrationerna i praktiska ämnen och om den omorganisation som åvilar den här sortens skolor. Det heter ju inte längre lantbruksskolor utan egentligen lantbrukets yrkesskolor. Förutom två egna hospitaler har vid skolan ett 30-tal hospitaler från seminariet för huslig utbildning i Umeå haft en veckotjänstgöring vid skolan. Utbytet har varit givande. Givande utbytet har vidare förekommit med andra skolor av liknande art, genom skolutflykter och samkväm.

I ekonomiskt stöd har eleverna vid skolan fått 14.854 kr i statsstipendier, 14.609 i studiebidrag, 5.160 i kommunala stipendier, ca 1.100 kr från jordbrukets ekonomiska föreningar, 4.077 kr ur landstingets arbetspremier och 50 kr i stipendium från Nordmalings köpmannaförening.

Evhighetsblommor

Avslutningen inleddes med att eleverna under musikdirektör Carl Bo-

ströms ledning sjöng folkvisorna "Kristallen den fina" och "Plocka vill jag skogsviol" samt "Midsommarnatt" av Oskar Lindberg. Därmed satte Boström punkt för sin lärargärning vid skolan, då han lämnade församlingen Nordmaling redan på följande dag. Han avtackades av styrelsens ordförande, landstingsman Fritiof Norén och rektor Åström fäste en krans av evighetsblommor på hans kavaj.

Ordföranden riktade även några ord till eleverna som vägledning på det fortsatta arbetet i förvärvslivet och tackade skolans lärarkår för en förnämlig insats och ett gott samarbete. Även rektor Åström tackade sina kolleger och riktade vidare ett tack till vaktmästare och skolstäderska. Alla har skött sin uppgift, föredömligt, menade hon.

Styrelsens avtackas

Så var rektor Åström framme vid avslutningens svåraste uppgift, enligt hennes egen utsago, då det gällde att ta farväl av den styrelse som varit med om att inrätta skolan, bygga upp dess grundorganisation och övervaka arbetet under de inledande fyra åren. Hon menade att det var något unikt med denna styrelse. Så tolkade hon i vart fall det utomordentliga samarbetet mellan styrelsen och skolans lärarkår. Varje ledamot av styrelsen fick speciella blommor både i natura och i ord och ordföranden fick dessutom mottaga en sjuarmad ljusstake.

Premier

Kursens i särklass bästa elev har varit Inga-Lill Öhgren från Arvidsjaur (ensam från Norrbotten). Hon har dessutom fungerat som elevkårens ordförande. Hon fick första pre-

75 år fyller den 22 september förre hemmansägaren och muraren Sigfrid Holmlund, Aliden, Nyåker.

Han är född i Yttre-Aliden och av gammal välkänd murarsläkt. Han lärde sig muryrket av sin far redan under barnåren. Det oaktat tog han en tid tjänst som bonddräng och arbetade även några år vid gruvan i Kiruna. Väl hemma igen ingick han äktenskap 1912 och

makarna arrenderade första tiden det jordbruk i Inre-Aliden som de sedan friköpte. Det var egentligen ett torpställe men den nye ägaren har genom idogt och målmedvetet odlingsarbete lagt ytterligare bortåt tioalet hektar under plogen. Under tiden fortsatte han som murare och var bland annat med om att mura upp de nya kyrkorna i Bjurholm och Åsele. Och han blev känd som en mycket duktig yrkesman. 1954 övertog sonen jordbruket i Aliden och han fick det lite lugnare omkring sig på ålderns dar. Men mureleven har han inte slängt för gott. Än i dag plockar han fram murarredskapen och rycker in när det behövs. Som ett bevis på hans krafter och goda fysik kan nämnas, att han varit med på årets älgjakt och i stort sett klarat samma prestationer som många yngre kolleger.

Makarna Holmlund kunde förra året se tillbaka på ett 50-årigt äktenskap. Då firade man guldbröllop.

UPPVAKTNING

All ev. uppvaktning
på min födelsedag undanbedes.
KONDRAD ERIKSSON
Sunnansjö, Nordmaling

mie i såväl praktiska som teoretiska ämnen i form av bokpremier och en ljusstake för sin insats som elevkårens ordförande. 2:a premie i praktiska ämnen gick till Camilla Gripenberg, Dynäs och Maj-Britt Lindström, Vännäs och andra premie i teori till Margot Eriksson, Skarvsjöby. Nordmalings köpmannaförenings premie delades mellan Inga-Lill Öhgren och Margot Eriksson och premium från Sveriges fjäderavelsförenings tidskrift för intresse i fjäderfäskötsel till Birgit Persson, Hägnäs. Som minne från skolans rektor för sitt stora intresse för krukväxter tilldelades Gunilla Sandberg, Umeå, en evighetsblomkrans.

Till sist och icke minst fick kursettan Inga-Lill Öhgren mottaga bevis på sin belöning, en veckas premiekurs vid Sänga-Säby.

Skolavslutningen föregicks av middag för föräldrar, elever och särskilt inbjudna, och avslutades med andaktsstund som leddes av prostinnan fru Greta Hedquist. Visning av eleverbeten ägde rum i slöjdsalen och vidare förekom olika former av demonstrationer, där eleverna presenterade sin kunnighet i ett flertal olika ämnen.

Lördagen 21 september 1963

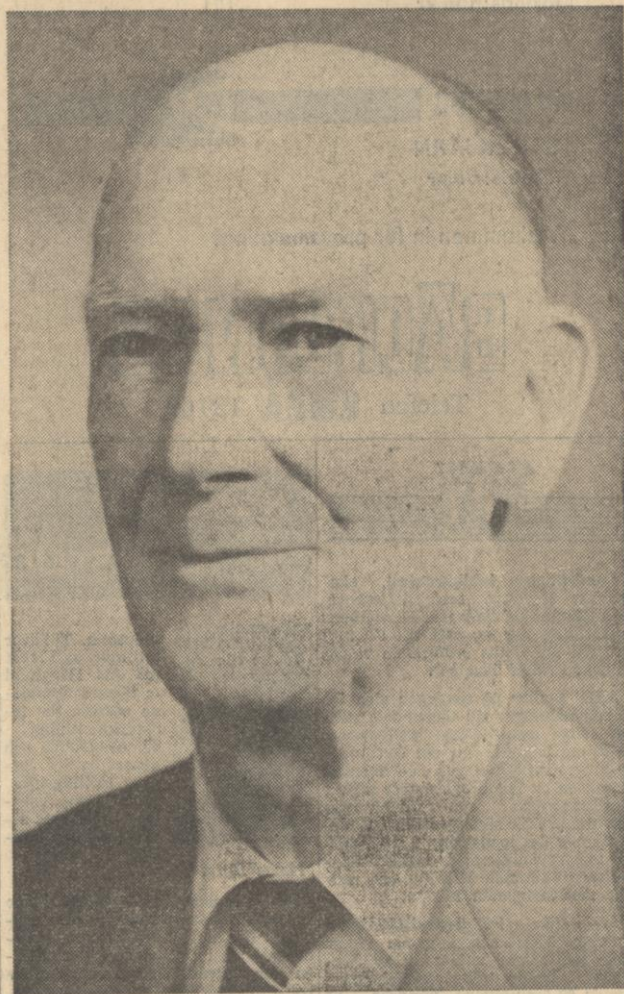
Nordmalingsbo donerar miljon till 4 samfund

Nordmaling (VK). En stordonation har gjorts av framlidne ingenjören John Bror Berglund, Rödviiken, Nordmaling, som vid sin bortgång i mars 1963 i efterlämnat testamente donerat större delen av sin förmögenhet, drygt 1 miljon kronor, till religiös verksamhet. Sedan 30.000 kr frånräknats i legat skall återstående förmögenhet delas lika mellan Svenska Evangeliska Fosterlandsstiftelsen för dess verksamhet inom Nordmalings kommun, Nordmalings baptistförsamling för dess missionsverksamhet, Svenska Frälsningsarmén i Stockholm och Svenska kyrkans mission.

Testamentet upptar tillgångar på drygt 1 miljon kronor men från den summan avgår dels ovanstående legat på 30.000 kronor och därtill de skatter, arvsskatt och dylikt som kan tas ut på förmögenheten. Det är därför svårt att för närvarande exakt fixera de donationsbelopp som kan tänkas tillföras de fyra samfunden.

Ingenjör Berglund, som var 78 år vid sin bortgång, var född i Rödviiken, Nordmaling, men utvandrade till Amerika i unga år. Det var där han lade grunden till sin förmögenhet och vid sin bortgång hade han större delen av förmögenheten bunden vid aktier i ett flertal amerikanska företag.

Han återvände till Nordmaling på 1950-talet, där han sedan sammanbodde med sina äldre systrar och var för dessa ett värdefullt stöd. Efter systrarnas frånfälle företog han en ny resa till USA men återvände efter några månader. Sin egendom i Rödviiken avvecklade han vid årsskiftet.

Stordonatorn John Bror Berglund, Rödviiken, Nordmaling.

DÖDSFALL 19/9 1963

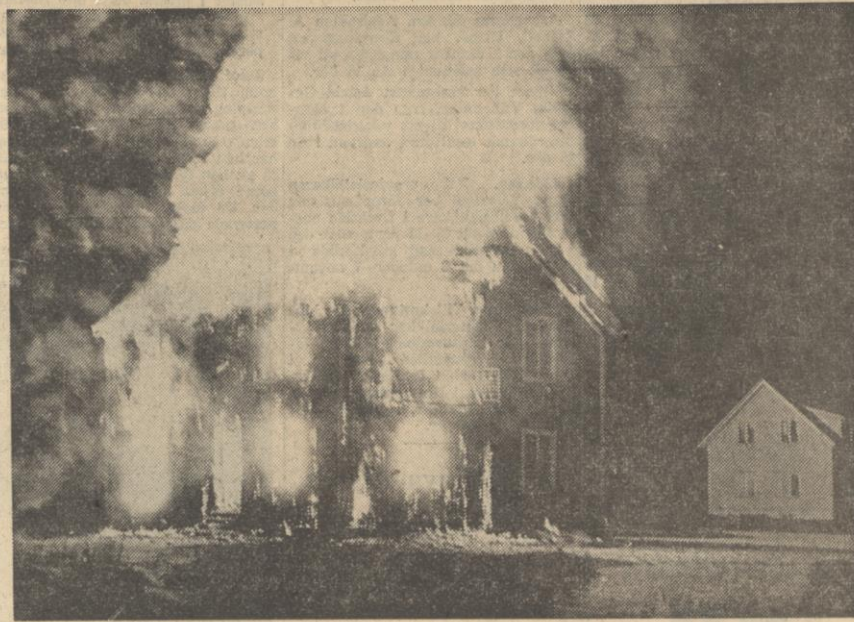
Sven Sahlström, Borås. I Borås har rörmontören Sven Sahlström avlidit. Han var bördig från Nordsjö, Nordmalings socken och son till hemmansägare Algot Sahlström. Han var 31 år och sörjes närmast av maken Gun, föräldrar, svärföräldrar samt en broder.

Han var född i Nordsjö, Norrfor och genomgick i unga år Vännäs yrkesskola där han lärde sig till rörmontör. För ett tiotal år sedan lämnade han hembygden för anställningar inom yrket mellersta och södra Sverige. Han gjorde sig allmänt uppskattad som en mycket duktig yrkesman och hans bortgång i så unga år har väckt allmän förstämning såväl bland arbetsledning, arbetskamrater och anhöriga i hans hembygd.

21/9 1963
All ev. uppvaktning
på min födelsedag undanbedes
vänligen.

EBBA HÖRNLUND
Levar, Nordmaling

Fastigheten övertändes snabbt.

Lögdeå handel lagd i aska Räddning hals över huvud

Vid en häftig brand i Öre, Nordmalings socken, natten mot lördag spolerades värden för betydligt över 100.000 kr. Det var Öre Handel som lades i aska och av affären återstod på lördag bara skorstenen och rykande ruiner. Vid den häftiga branden fick affärsinnehavarinna, fru Sigrid Söderström, med barnen rädda sig ut utan att kunna rädda det allra minsta. Inte ens handväskan fick hon med sig.

Lögdeå-brand... 23/9 -63
Forts. från sid 1.

Fru Söderström hade på kvällen varit på föräldramöte vid skolan i Nordmaling och kom hem strax efter klockan 22. Maken, Frans Söderström, var i Hörnefors sedan tidigare på kvällen. När hon kom hem gick hon ned i butiken, makarna hade nämligen sin bostad på övre våningen, för att bli hämta matvaror. Hon iakttog ingenting märkvärdigt och återvände till våningen där hon och barnen ägnade sig åt kvällens TV-program. Efter en kort stund hörde hon och barnen knastrande ljud och märkte till sin fasa rök utanför fönstren. Äldste sonen rusade ned till affärslokalerna men möttes av en kompakt eldhärd och hade ingen chans att ens försöka rädda kontorsböckerna. Han fick i stället hjälpa de övriga familjemedlemmarna ut och fru Söderström tvingades rusa ut utan skor på fötterna. Trappuppgången var nästan helst spärrad av den kraftiga rökutvecklingen. Samtidigt upptäcktes branden i en granngård. Då slog lågorna redan ut genom fönstren och de ringde omedelbart till Nordmalings brandkår, som trots en snabb utryckning fick inrikta sig på att rädda den omkringliggande bebyggelsen. Flera av husen intill har spåntak och det såg stundvis rätt hotande ut.

Den övertända affärsfastigheten, som var uppförd av timmer, var vid det här laget ett enda stort eldhav. Ingen kunde räddas vare sig av varulager eller inventarier. Fru Söderström gjorde ett desperat försök att återvända för att få rätt på sin handväska med en del pengar. Men inte ens detta lyckades.

Hur elden uppkommit är inte klarlagt. Däremot tycks det vara klart att elden började i affärslokalerna. Värmesystemet var för tillfället inte i bruk och det återstår bara att gissa på det elektriska ledningsnätet.

Fastigheten var, enligt vad VK erfarit, försäkrad för 80.000 kr, varulagret för 25.000 och lösöret för 20.000, värdet är i skrivande stund svårt att fastslå, i vart fall torde lösöret, möjligen också varulagret, varit försäkrade i lägsta laget.

Bensinstölder i Nordmaling har uppklarats

Nordmaling (VK) En kvartett ungdomar från ett par byar i Nordmaling har efter förhör hos nordmalingspolisens erkänt att de gjort sig skyldiga till ett flertal bensinstölder. Bland annat har de stulit ett fullt bensinfat från en affär. Fatet fraktades till en lämplig plats i skogen, där man sedan kunde tanka billigt och bra. Även i snat sammanhang har de gjort sig skyldiga till bensinstölder, bli genom ett inbrott i ett garage.

En av ynglingarna, som är i 20-årsåldern, voltade på fredagskvällen med sin bil i trakten av Orrböle efter nyåkersvägen. Bilen slog runt två varv, sedan ynglingen förlorat herraväldet över sitt fordon i en kurva. Både han och en kamrat, som medföljde, undgick skador. Föraren av bilen saknar körkort.

+

Min kära mor och mormor

Hanna Wiotti

* 4/7 1896
† 20/9 1963

har stilla avlidit i sitt hem efter en lång tids sjukdom. Sörjd av mig, samt syskon och vänner.

Nordmaling
den 24 september 1963
Greta
John-Erik

För dem som sjukdom blott är givet
Är döden skönare än livet.

Jordfästningen äger rum i Nordmalings kyrka söndagen den 29 sept. 1963 kl. 14.00. De som med sin närvaro önskar hedra den bortgångnas minne är varmt välkommen på kaffe i Församlingsgården efter jordfästningsakten.
Meddelas endast på detta sätt.

DÖDSFALL 23/9 1963

Hanna Wiotti, Nordmaling. På fredagen avled i sitt hem i Nordmaling fru Hanna Wiotti, maka till framlidne ägaren av Levar Hotell, Frans Wiotti. Hon var 67 år och sörjes närmast av dotter i Stockholm, samt två systrar.

Fru Wiotti var född i Alfredshem. Redan som barn var hon intresserad av matlagning och var ett tag kallskänksbiträde på Stora hotellet i Umeå. Senare blev hon föreståndarinna för Mo och Dom-sjöns matsalar och mäss i hemtrakten. Efter sitt äktenskap flyttade hon till Sundsvall och blev chef för Sundsvalls kafé-aktiebolag. 1943 inköpte makarna Wiotti Levar hotelli Nordmaling, som de renoverade grundligt. De gav hotellet och matsalen gott renommé. Sjukdom tvingade henne att sälja sin rörelse för kort tid sedan, strax efter det maken dött.

24/9 1963
VÄSTERBOTTENS

Krönika från Nordmaling

TRÖSKVERKENs monotona ljud hörs runt om i bygderna i dessa dagar och står sig det fina vädret torde det inte dröja länge innan all säd är under tak. Rätt allmänt är man nöjd med resultatet och framför allt är man belåten över det synnerligen fina bärgningsväder som rått. De som använder skördetröska har ännu en hel del kornfält stående. Man har väl inte hunnit och delvis är det väl torkanläggningarnas kapacitet som bromsar skörden.

BETRÄFFANDE POTATISEN råder delade meningar. Vi har talat med ett flertal odlare, vissa klagar över dålig skörd och sjukdom medan andra fått toppskördar. Speciellt synes mandeln ha givit bra på en del jordar.

DEN KYRKLIGA UNGDOMS-VERKSAMHETEN i Nordmaling tog sin början för hösten häromkvällen. Ett 20-tal ungdomar hade mött upp och hälsades välkomna av komminister Sigvard Spinnell. Sammankomsten, som hölls i Församlingssgården, leddes av pastoratsadjunkt Alf Abert och församlingens nya diakonissa Birgitta Lundberg. Syster Birgitta ledde lekar och man började inövningen av ett kyrkospel som skall framföras senare under hösten. Meningen är att dessa ungdomssammansamkomster skall hållas en gång i veckan. Hobbyslöjd står bl a på programmet. En styrelse utsågs och kom att bestå av S. Spinnell ordf, Leif Öberg, vice ordf, Ann-Cathrin Henriksson, sekr., Ulla Maj Taflin blev kassör och husmor Ulla Essner.

SKIDFRÄMJARNA håller på att slutföra målningen av Alidstugan. Arbetet har utförts på frivillighetens väg. Flera arbetsvilliga är välkomna. Förutom målningen är man angelägen om att backen vid stugan städas upp och att man bl a får bort den sten som finns där och föregående snöfattiga vinter utgjorde ett verkligt faromoment. Stugfogden K. Johansson, Högåker, har arbetet att anvisa.

Anders

Nordmalings-ungdom har svårt med sprit

26/9 1963

"Vi Unga" i Nordmaling och dess energiske ledare Hendry Andersson har problem. Vid en dans-tillställning som organisationen anordnade häromkvällen för sina 150 medlemmar uppträdde ett flertal ungdomar berusade. Det var pojkar av olika kategorier — 15-åriga realskoleelever samt yrkesarbetande.

— Det står i våra stadgar att medlemmarna skall uppträda nyktert och städat, säger Hendry, och så länge jag är ledare här i Nordmaling kommer jag inte att tolerera några busfasoner.

Hendry Andersson är duktig. På tisdagskvällen höll han ett föredrag inför bl a rektor, landsfiskal och barnavårdsman. Med sina 17 år torde han vara den yngste som suttit som ordförande vid kommunalnämndens bord.

— Vad är att göra, frågade Hendry? Vi måste försöka att stoppa det här ofoget.

Tidigare har jag inte märkt att någon av de våra missbrukat sprit men en tydlig försämring har hunnat skönjas nu under hösten. Och det behövs inte många som uppträder störande innan det inverkar på hela stämningen och skall det fortsätta så här är det inte roligt att arbeta vidare.

— Föräldrarna är medansvariga när de låter sina ungdomar röra sig med så mycket pengar att de verkligen har råd att skaffa sig sprit eller vin, ansåg bokhandlare F. O. Lindmark. Varför inte kontakta föräldrarna och tala om hur deras telningsar bär sig åt.

— Jag har följt Vi Ungas arbete, berättade rektor Felix Innergård. Vid tidigare tillställningar i Hammargården tycks allt ha gått rätt stillsamt till. Jag har fått det intrycket att ungdomarna haf det trevligt tills nu dessa orosmoln dykt upp.

Hur kan ungdom komma över sprit, undrade folkskollärare Curt Ahlberg. Finns det verkligen längre i Nordmaling?

— Vore det inte riktigt att utsluta dem som uppträtt berusade frågade socialvårdsassistent Fritz Egon Berg?

— Det skulle nog vara ett tveegat svår, menade landsfiskal Lennart Levander. Isoleras man dem som syndat någon gång kan lätt gängbildning uppstå bland dem som blir uteslutna.

Tyvärr är det så, ansåg landsfiskalen, att det tycks vara lätt för ungdom att komma över sprit. Dels vet vi att det knycks sprit i hemmen. Dels står vissa personer till tjänst med beställningar, äldre kamrater kan förmedla och sedan förekommer nog en del smuggling från fartyg.

Det låter otäckt, men enligt Hendry Andersson, lär under sommaren en del pojkar ha druckit sig berusade av öl. Ibland har de köpt ut 20-talet öl och suttit och pimplat på riktigt öldrunkarvis. Där vilar ett stort ansvar på affärsmännen som låter de unga köpa ut pilsnerdricka utan att förvissa sig om vad den skall användas till.

Inte sämre

I stort sett var man ense om att

nordmalingsungdomen överlag är bra, men att det finns vissa busfrön som lätt kan dra med sig flera. Rent statistiskt ligger dock nordmalingsungdomen illa till. Under senare år har de rapporterade förseelserna legat över medeltalet. Speciellt många tycks bära sig illa åt inom Örnsköldsviks-distriktet.

Föräldrarna kontaktas

Samtidigt som man uttalade sig positivt om det arbete bland unga som organisationen Vi Unga utför enades man om att skärpt kontroll bör införas. I de fall ungdomar uppträder berusade eller på annat sätt stör ordningen skall vederbörande föräldrar kontaktas. Överhuvudtaget ansåg man att föräldrarna i större utsträckning bör intressera sig för vad deras barn har för sig på fritiden. Barnavårdsmanen ansågs som mest lämplig att tala med föräldrarna.

Dessutom fick Hendry Andersson och övriga ungdomsledare rådet att inte tveka att kalla på polis om det skulle förekomma verkliga fridstörare. På ungdomstillställningar av det här slaget kommer som känt inte bara inbjudna.

Anders

(Foto: André, Nordmaling)

— I Nordmalings kyrka vigdes på lördagen fabriksarbetaren Nils Jonas Jakobsson, Hörnefors, och sjukvårdsbiträdet Ingrid Linnéa Jonsson, Levar, dotter till hemmansägare Sven Jonsson och hans maka Ebba, född Andersson, Bagård. Vigseln förrättades av komminister Sigvard Spinnell. Efter vigseln gavs middag i brudgummens hem i Toböle.

Vår käre broder
och farbroder

Frans Engelbert Sundström

* 16/11 1890

† 26/9 1963

har lämnat oss, släkt och vän-
ner i sorg och saknad men i ljus
och tacksamt minne vi dig be-
varar.

Norrbyuskär och Nordmaling
den 26 sept. 1963.

Karl och Edla

Johan och Nora

Syskonbarnen

Mimmi

Ljusa minnen aldrig dör.

Jordfästningen äger rum i Nord-
malings gravkapell söndagen
den 6 oktober kl 9.45. De som
med sin närvaro önskar hedra
den avlidnes minne inbjudes till
Församlingsgården efter hög-
mässans slut.

Meddelas endast på detta sätt.

Pastorsbyte^{30/9} i Nordmaling⁻⁶³

— Det har varit en tid av inspire-
rande arbete. Det har varit roligt att
få arbeta här i Nordmaling. Offer-
viljan inom församlingen är enastå-
ende och sammanhållningen god. I
vart fall under min tid har här inte
förekommit några inre strider och
nog är det med saknad som jag och
min maka Vanja lämnar Nordmaling
säger pastor Nils Åkerblom.

Makarna Åkerblom avtackades vid
en enskild högtid på lördagskvällen
i Salem-kyrkan i Mo. Pastor Åker-
blom har under drygt fyra år va-
rit Nordmalings baptistförsamlings
andlige ledare. Han lämnar nu tjän-
sten i Nordmaling för att tillträda
pastorstjänsten inom Borlänge fila-
delfiaförsamling.

Under sina fyra år i församlingen
har ett 40-tal nya medlemmar till-
förts församlingen som har drygt 400
medlemmar.

— Nordmalings baptistförsamling
har genom åren haft en brett upp-
lagd verksamhet bland ungdom och
det har givit goda resultat.

Tidigare har jag under min tid
som pastor mest tjänstgjort i städer
tidigare bland annat Göteborg och
Helsingfors — och dessa år i Nord-
maling då man även fått lära kän-
na landsbygdens folk har varit en
upplevelse. I detta instämmer även
fru Vanja. Vi har trivts utomordent-
ligt. Människorna har varit lätta att
komma till tals med och vänliga. En
sak som gäller både inom och utom
församlingen.

På söndag avskedspredikade pas-
tor Åkerblom inför ett välfyllt tem-
pel och på eftermiddagen hölls ett
offentligt avskedssamkväm. Då med-
verkade även representanter från
grannförsamlingarna.

Pastor Erik Jansson, Nyköping, vil-
ken döpte Nils Åkerblom som 12-
åring, predikade. Då liksom vid tidi-
gare sammankomster under helgen
medverkade kören och strängmusi-
ken.

Vid lördagens högtid tackade för-
samlingens vice ordförande affärs-
chef Erik Andersson, Lögdeå, ma-
karna Åkerblom samt överlämna-
de en avskedsgåva till församlingen.
För äldstekären talade folkskollära-
re John Eidenvall, Rundvik och för
ungdomarna fröken Berit Olofsson,
samt överlämnade minnesgåvor.

Efterträdare blir pastor Göte Jan-
son, Kinnekulle. Han tillträder i bör-
jan av december. Nu på söndag pre-
dika församlingens biträdande pas-
tor Gregor Allerth.

Anders.